

Vallavalitsuse teated lk 2 | Tulekul on Heimtali mõisakonverents lk 5 | Meie õpilaste ja lasteaialaste värvikas sügis lk 6–16 | Kutse valla esimesele sünnipäevale lk 18 | Teated lk 19

Viljandi valla koolidesse asus õppima 64 last!

Valla koolides õpib 2. oktoobri seisuga 490 last.

Ülemine arv kooli nime all tähistab õpilaste üldarvu ja alumine neist I klassi õppima asunuid.

Heimtali Põhikool

123
15

Kalmetu Põhikool

105
10

Saarepeedi Kool

63
6

Paistu Kool

62
10

Holstre Kool

42
3

Viiratsi Kool

69
14

Puiatu Lasteaed-Kool

21
4

Ramsi Lasteaed-Kool

5
2

Ettevõtjate ja omavalitsuse hea koostöö võiks olla võti paikkonna arengu tabaluku ees

Ene Saar,
vallavanem

Viljandimaa ettevõtlusnädala raames korraldasid Viljandi Vallavalitsus ja Viljandi Kutseõppekeskus Vana-Võidus ettevõtluskonverentsi, kus teemadeks oli kutseõpe ettevõtjate teenistuses, ettevõtlusvõimalustest Viljandi vallas ja linnas, ettevõtluse toetusvõimalustest programmiperioodil 2013–2020 ning Leader meetmest ja palju muud.

Valma seikluspargi arendaja ja Peetrimõisa Villa omanik Kalle Kütt arutles teemal “Ettevõtja ootused omavalitsusele”. Kuigi need ootused olid mulle kui pikaajalisele omavalitsusjuhile teada, pandid nad siiski taas järele mõtlema, kuidas saaks valla meeskond ja ettevõtjad üheskoos nii toimetada, et kõik osapooled võiksid olla rahul ja kavandaksime olulisi arenguid koos.

On vaieldamatult selge, et ettevõtlus hoiab elu maal. Meil võivad olla mis iganes head tingimused sotsiaal- ja kultuurivaldkonnas kuid pikas perspektiivis on need vaid abivahendid. Kõik kaotab mõtte, kui inimesel puudub töökoht ja selline tasu, mis kataks esmavaljalikud pere kulud ja lubaks ka lisaks lemmiktegevusse panustada. Minu jaoks on au sees nii nn eluviisi ettevõtted kui ka need, mis

on tööandjad paljudele inimestele. Paari töötajaga mikroettevõttes ei seata sageli kõrgeid sihte, küll aga tullakse toime, kasvatatakse lapsi töökuse vaimus ja ollakse seotud kodukandiga. Iga inimene, kes loob töökoha kasvõi ainuüksi enesele on väärt tänu, rääkimata tööandjatest paljudele inimestele.

Mul oleks väga hea meel, kui ettevõtjad oleksid omavalitsust usaldavad partnerid. Kõik põhineb suhtumisel ja koostööl. Olen jõudnud Viljandi valla juhina töötamise 9 kuuga külastada ca viitteist valla ettevõtet ja iga kohtumine on olnud minu jaoks oluline. On aga selge see, et suures omavalitsuses ei jõua eales nii kaugele, et olla informeeritud ettevõtjate muredest erinevalt koostööst ja info liikumisest väikeses omavalitsuses, kus alati oli selge, millal tolmarv teelõik on ohuks ettevõtja tootmisvahenditele ja milline seade või masin oleks hädavajalik ning kuidas juhatada ettevõtja just selle seadme või masina hankimise jaoks mõne avaneva rahastusmeetme juurde.

Ettevõtjal on vaja, et asjad laheneksid väga kiiresti ning alati need ootused ei täitu. Aega võtab dokumentide ettevalmistamine, faktide ülekontrollimine, puuduolevate dokumentide nõutamine jms. Kui aga nii ametnik kui ettevõtja on heatahtlikud avatud suhtlejad, annavad üksteisele tagasisidet ja räägivad asjad selgelt ja konkreetset lahti, laabub ka koostöö paremini. Juhtub ka nii, et pole häid lahendusi, sel juhul tuleb leida parim võimalikest.

Viljandi linnas ja vallas on head või-

malused ettevõtluse arenguks. Viiratsi külje all asuv detailplaneeringuga tööstuspiirkond 63 hektaril annab vallale võimaluse muuta ettevõtluskeskkonda atraktiivsemaks ja kavatseme EL toel välja ehitada teed, elektri, vee, kanalisatsiooni ja sideühendused ning pakkuda nii oma paikkonna huvilistele kui ka väljapoole ettevõtte loomise või laienemisvõimalusi headel tingimustel. Detailplaneeringu alaga saab tutvuda valla kodulehel <http://viljandivald.ee/toostuspargi-dp> ning oleme meelsasti nõus andma igasugust täiendavat informatsiooni. Kuna ala asub maapiirkonnas, on väikeettevõtluse (alla 10 töötajaga) toetamiseks avanemas ka 2016. aasta alguses Leader-meede, mis annab võimaluse ettevõtte enda investeerimiskoorumust vähendada.

Oleme koostamas arengukava ja üldplaneeringut. Üldplaneering hõlmab muuhulgas maa kasutusotstarbeid ja kindlasti tuleb kasuks oma arenguplaan tutvustada planeeringu koostamise ajal. Planeering on protsess, mille hilisem muutmine on vaeva- ja aeganõudev.

Viljandi vallas ei taha me kohe kindlasti mitte ettevõtjast mööda vaadata, sest ettevõtlus toodab majanduslikku rikkust elukeskkonnas ja heaolu parandamiseks, töökohad ei teki iseenesest ja maksud valla eelarvesse ei kasva puu otsas. Kasutan võimalust kõiki ettevõtjaid tänada vallalehe kaudu ja anda teada, et vallamajas on oluline kuulda teie arenguplaanidest, probleemidest ja miks ka mitte edulamusest.

Meeldiva kohtumiseni ja head koostööd soovides!

VALLAVALITSUS TEATAB

Ramsil ja Viiratsi puulehtede äravedu

31. oktoobril toimub Ramsil ja Viiratsi viimane puulehtede äravedu. Palume kõigil huvilistel paigutada suurtes, pealt kinniseotud, prügikottides lehed peateede äärde.

Viljandi valla nädal 27.–31. oktoober

Seoses valla 1. sünnipäevaga anname teada meie lasteadeadele ja koolidele, et sünnipäevaeelsel nädalal e. VALLA NÄDALAL

- olete oodatud vallamajja külla – palume eelnevalt kokku leppida aadressil edith.pruuli@viljandivald.ee
- teil on võimalus küsuda keegi töötajatest endale külla, rääkima oma tööst (vt. infot ametnike kohta valla kodulehelt ja lepi aeg kokku)
- mõtlema Viljandi vallale, luuletades,

joonistades, eseesid kirjutades ja muul endale sobival viisil.

Asutuste juhtidel ootame tööde vallamajja toimetamist 3. novembriks. Nendel osalejatel, kes käivad lasteaias või õpivad väljaspool Viljandi valda, on vajalik tööd ise vallamajja toimetada. Tööle märgi oma nimi ja vanus. Valla sünnipäevapeol esitleme valla nädalal tehtud töid ekraanil. Üks meie laste/noorte joonistustest saab väärika koha ajalehe Sakala 2015. aasta kalendris novembrikuu (meie sünnipäevakuu) lehel.

Arengukava avalikustamine

Valla arengukava avalikustatakse veebilehel 23. oktoobril 2014. Kõik ettepanekud palutakse esitada kirjalikult 10. novembriks.

ARENGUKAVA AVALIK ARUTELU toimub vallamajas (Kauba 9) volikogu istungite saalis 6. novembril kell 17.30.

VILJANDI KÜLADE II ÜMARLAUD

Päevakava:

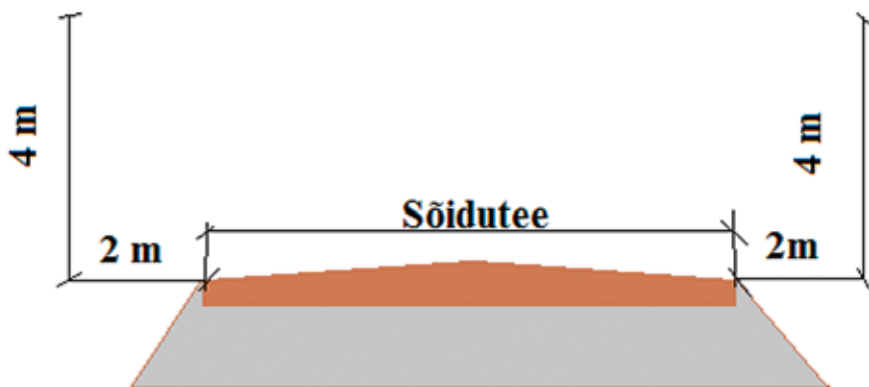
- Heino Ruus annab ülevaate teiste sarnaste külaühenduste/külade ümarlaudade toimimisest.
- Marko Vilu räägib ideest moodustada MTÜ Külade Ümarlaud. Mis oleksid selle ühenduse eesmärgid ja väljundid, kuidas see toimiks.
- Viljandi valla alevikuvana ja küllavanema statuudi tutvustamine.
- 2015. aasta Viljandi valla külade päev.
- Viljandi valla eelarvest tegevustoetuste taotlemise ja kord ja selle tutvustamine.

**19. oktoobril, pühapäeval
kell 12.00
Heimtali mõisahoones,
Viljandi vald**

Hoia tee sõidukoridor puhtana!

Jällegi on lähenemas külmad ja lumised ajad. Et vallakodanikud ikka pääseks liikuma talvel, palume märgistada traktoristide jaoks hoovidesse sissesõidud ja ohtlikud kohad (suured kivid, kännud, istikud mis võivad jääda lumelükkamise teele jne) ning palume puhastada teekoridor kahe meetri laiuselt ja nelja meetri kõrguselt. Tee sõidukoridor tuleb hoida puhtana, et teehooldus masinad saaksid häirimata teha teehoole.

Tanel Raud
teedepeaspetsialist

Joonisel on näidatud, millises ulatuses peab teekoridor puhas olema võsast ja okstest.

Mulgi vallajuhid kuulsuvad lauluhuvilisi Mulgi ühendkoori looma!

Kõik NOORED ja VANAD, mehed ja naised, kes armastavad laulda ja soovivad nautida laulukoori seltsielu, olete oodatud Mulgimaa ühenendkoori. Nõusoleku koori juhtima hakata on andnud noor dirigent Kristjan Õmblus.

Kuna lauluproove on plaanis hakata viima 1-2 korda kuus pühapäeviti Mulgimaa erinevates rahvamajades, siis on teretulnud osalema ka Mulgimaalt väljaspool õppivad noored.

Eelnev kogemus kooris laulmiseks pole dirigendi sõnul vajalik, küll aga võivad teadjad anda infot häälerühma kohta.

Andke endast teada kristjanomblus90@hotmail.ee
(nimi, e-aadress, telefoninumber, elukoht)

Esimene kokkusaamine juba oktoobris, millest teatame kõigile peale registreerimise lõppu.

Koori finantseerivad Viljandimaa omavalitsused.

Olete oodatud!

Tunnusta tegijaid!

SA Viljandimaa Arenduskeskus koostöös Viljandi Maavalitsuse ja Viljandimaa Omavalitsuste Liiduga soovivad ka sellel aastal tunnustada aktiivseid ja teotahtelisi kodanike/organisatsioone, et seeläbi rõhutada kodanikualgatuse olulisust ja väärtustada vabatahtliku tegutsemise traditsioone maakonnas. Läbi tunnustatud kodanike/organisatsioonide ja nende tegude saame ka teistele näidata, kuidas me ise saame nii oma elu kui ka üldiselt Eesti ühiskonda paremaks muuta ning olla arvestatav partner kohalikele omavalitsusele. Samuti annab tunnustamine võimaluse tegijaid nähtavale tuua, innustada ja motiveerida neid, sest üks kodanikeühendustes tegutsevad inimesed väsisid ruttu ja vajavad ka teiste toetavaid sõnu, tähelepanu.

Sellel aastal oleme välja kuulutanud viis kategooriat, mille raames saab kandidaate üles anda: Parim kodanikeühendus 2014, Hea Algatus 2014, Terviselikumise edendaja 2014, Aasta vabatahtlik 2014, Kodanikuühiskonna toetaja 2014

Kandidaate saavad esitada. kodanikeühendused, omavalitsused, äriühingud, üksikisikud kui ka mitmetulundusühingud ise, kes oma tublit tegevust saavad ankeedis avalikustada. **Ankeete ootame kuni 31. oktoobrini 2014.**

Parimate tunnustamine (v.a Aasta vabatahtlik 2014) toimub 28. novembril 2014.a Viljandimaa Kodanikeühenduste tunnustamispäeval.

Lisainfo: saab Jaanika Toomelt
tel 5788 0245,

jaanika.toome@viljandimaa.ee

Ankeetid asuvad Viljandimaa Arenduskeskuse kodulehel
<http://arenduskeskus.viljandimaa.ee/tunnustamine>

Võrtsjärve Sihtasutus pakub tööd täiskohaga JUHATAJALE

Kandideerimise tähtaeg: 31.oktoober 2014.a.

Konkursitingimused:

<http://www.vortsjarv.ee/vortsjarve-teated>

Lisainfo: kart@vortsjarv.ee , telefon: 56952950

VOLIKOGUS

Kinnitati Viljandi valla I lisaelarve

Septembrikuu volikogus kinnitati Viljandi valla I lisaelarve mahus 91 650 eurot. Tulude eelarvet suurendati füüsilise isiku tulumaksu osas 60 000 eurot ja tegevuskuludeks saadavate toetuste osas 31 650 eurot. Kulude eelarves suurendati personalikulusid 18 360 eurot, majandamiskulusid 85 630 eurot, investeeringute kulusid 55 000 eurot ja vähendati reservfondi 57 340 eurot ning tegevuskuludeks antavaid toetusi 10 000 eurot. Investeeringute kulude vahenditest suunati vallamaja remonditööde kallinemise katteks 30 000 eurot ja hajaasustuse programmi läbiviimiseks 25 000 eurot.

Kehtestati raieloa andmise tingimused ja kord

Viljandi valla tiheasustusalal (detailplaneeringu koostamise kohustusega alal) asuvate üksikpuude raideks. Puude raie Viljandi valla territooriumil eelnimetatud aladel on keelatud ilma raieloata. Raie toimub raieloa alusel. Luba ei ole vajalik eravalduses olevate viljapuude ja põosaste eemaldamiseks või lõikamiseks. Kord ei reguleeri metsaseaduse § 3 lõikest 1 tulenevaid juhtumeid, mil raiet teostatakse metsaseaduse § 23 kohaselt. Puu raiumiseks on vajalik raieluba, mille rinnasdiameeter (tüve läbimõõt 1,3 m kõrguselt) on vähemalt 8 cm.

Raieluba võib taotleda puu kasvukoha maaomanik või seaduslik valdaja omaniku nõusolekul. Erastatava maa korral esitab raieloa taotluse maa erastamise õigustatud subjekt. Kui raiutav puu asub korteriühistule kuuluval maa-alal, tuleb lisada ka korteriühistu üldkoosoleku protokoll või juhatus otsus. Looduskaitse objektide puhul tuleb lisada Keskkonnaameti nõusolek ning muinsuskaitse objektide puhul Muinsuskaitseameti nõusolek.

Raieloa saamiseks tuleb esitatakse Viljandi Vallavalitsusele vormikohane taotlus, milles peavad olema märgitud järgmised andmed:

- 1) kinnistu andmed (aadress, katastritunnus, omanik);
- 2) taotleja andmed (nimi, aadress, kontaktandmed);
- 3) puu(de) arv, -liik ja -läbimõõt;
- 4) põhjendus puu(de) raieks;
- 5) raiutud puu(de) käitlemiseviis, -aeg ja -koht.

Raieloale lisatakse katastriüksuse plaan, millel märgitakse eemaldamisele kuuluva(te) puu(de) asukoht. Raieloa taotlusele lisatakse vajadusel ehitusluba ja muid dokumente. Keskkonnaspetsialist

kontrollib taotluses esitatud andmete õigust, selgitab välja raiet piiravad võimalikud kitsendused või piirangud, hindab kavandatud raie põhjendatust (puu elujõulisus või oht ehitisele) ning korraldab vajalike kooskõlastuste saamise.

Raieloa määratakse kindlaks raie ulatus, tingimused ja tähtaeg. Loa kehtivus on kuni üks aasta. Juhul, kui tööd selle aja jooksul ei ole lõpetatud, on võimalik taotleda loa pikendamist. Raieluba väljastatakse tasuta. Raieluba vormistatakse kahes eksemplaris, millest üks eksemplar väljastatakse taotlejale ning teine jääb vallavalitsusele. Raieloa väljastab keskkonnaspetsialist.

Puude raiumine, puidu- ja orgaaniliste jäätmete äravedu ning raieloa koristamine toimub raieloa saanud isiku kulul ja vastutusel. Pärast tööde lõpetamist avalikus kasutuses oleval territooriumil on raieloa saanud isik kohustatud kahe nädala jooksul raieloa üle andma. Üleandmisel keskkonnaspetsialist, kas lõpetab raieloa või määrab tähtaja ilmnenud puuduste kõrvaldamiseks.

Raieluba ei vormistata tuuleheidete ja tormimurru korral ning kohest likvideerimist nõudvale (avariohtlikule) puule, kui ohustatud on inimese elu, tervist või vara. Maaomanik või valdaja teatab vallavalitsusele maha kukkunud või ohtlike puude arvu, liigid, diameetrid ja täpse asukoha esimesel võimalusel avastamise hetkest.

Raierahu perioodil võib keelata puu raiumist ja puistutes raiumist kohtades, kus on registreeritud pesitsevaid linde. Raiutud puu käsitlemise ja raiumiskoha korraldamise korraldab raieloa saaja.

Vallavalitsus võib kehtestada eritingimused raiutud puu käsitlemisele, näiteks keelata raiejäätmete põletamise tuleohhtlikul perioodil või elumajade ja/või sotsiaal- haridusasutuste vahetus läheduses. Raieloa väljastamise kõrvaltingimusena võib keskkonnaspetsialist nõuda raiutavate puude asendamist.

Raieloa andmisest võib keelduda, kui kavandatud raie ei ole põhjendatud, eelkõige, kui puu on terve ja elujõuline ning ei ohusta hoonete ja rajatiste struktuure (vundamenti, seinu, katust); raiuda soovitakse puud, mis on määratud säilitatavaks detailplaneeringuga või ehitusprojekti; puu on riikliku või kohaliku kaitse all; raieloa taotleja on esitanud tegelikkusele mittevastavaid andmeid; raieloa taotleja on jätnud täitmata varasema vallavalitsuse poolt määratud asendusistutuse kohustuse. Keskkonnaspetsialist teavitab raieloa taotlejat raieloa andmise keeldumisest ning põhjendab seda kirjalikult.

Korra rikkumise kannab vastutust looduskaitseaduse § 73 sätete järgi ning menetlus toimub vastavalt karistusseadustiku üldosa ja väärtemenetluse seadustiku sätetele.

Sügis on tibude lugemise aeg

Uus õppeaasta on täies hoos, koolid ja lasteaiad on täitunud lastega ning käes on sügisene tibude lugemise aeg.

Vallas elavatest koolieelses eas lastest käib lasteaias ligemale 80 %. Tänavu sai enamus kohasooijatest ka lasteaiakoha. Täiskoolmusega töötavad Päri, Pärsti, Vana-Võidu, Viiratsi, Saarepeedi ja Ramsi lasteaiad. Ootejärjekorrad 2014. aastaks kohasooijatest on veel vaid Viiratsi ja Saarepeedi lasteaias. Vabade kohtade tekkimisel jätkame ka sinna kohtade jagamist. Hetkel on mõni vaba lasteaiakoht veel Heimtalis, Holstres, Paistus, Puiatus, Kalmetul ja Uusnas.

Õpilaste arv valla koolides on mõnevõrra ksvanud, sest paljud vanemad on otsustanud panna oma lapse kodule lähimasse maakooli.

Rõõmustav statistika allpool:

Kooliastmed	Õpilaste arv	Õpilasi valla koolides	Valla lapsi Viljandi linna või teistes Viljandi maakonna koolides
I kooliaste (1.-3.kl)	287	199	88
II kooliaste (4.-6.kl)	265	158	107
III kooliaste (7.-9.kl)	315	133	182
KOKKU	867	490	377

Viljandi valla territooriumil on kokku seitsmeteist õppeasutust:

üks erakool, Jaagu Lasteaed Põhikool, kus õpivad sügava ja raske puudega lapsed ja mille pidajaks on MTÜ Vileri;

üks riigikool, Viljandi Kutseõppekeskus, kus saab õppida nii põhi- kui ka keskkariduse baasil;

viisteist õppeasutust, mille pidajaks on Viljandi vald:

Heimtali Põhikool

Kalmetu Põhikool

Viiratsi Kool

Holstre Kool (koos lasteaiaga)

Paistu Kool(koos lasteaiaga)

Saarepeedi Kool(koos lasteaiaga)

Puiatu Lasteaed- Kool

Ramsi Lasteaed- Kool

Heimtali Lasteaed

Päri Lasteaed

Pärsti Lasteaed

Uusna Lasteaed "Tõruke"

Vana-Võidu Lasteaed

Viiratsi Lasteaed "Rüblik"

Päri Spordihoone (huvikool)

Eesti Hariduse Infosüsteemis (EHIS)

on eraldi andmed Viljandi valla 8 kooli ja 11 lasteaiakohta.

Soovin kõigile õpetajatele, lastele ja nende vanematele ning kõigile kooli või lasteaiaga seotud inimestele rõõmu- ja töörohkeid päevi uuel 2014/2015. õppeaastal!

Marju Must,

Viljandi valla haridusspetsialist

Esimene dopingupeatus Kõrgemäe talus Loodi külas

Liikumisaasta tegemised: Kuidas me käisime rattamatkal?

Et kõik ausalt ära rääkida pean alustama sellest...

Jalgrattamatkade sari sai alguse endises Pärsti vallas sportlike ja tegusate koolijuhtide ning vallaametnike ettevõtmisel.

Külastatud on erinevaid paiku Viljandimaal, Kärstnas ja Kolga-Jaanis, Õisus ja Suure-Jaanis, Hüpasaas ja Tääksis jne... Seekord said kokku juba "staažikad" matkajad Ave ja Mareti abil ning uued huvilised vallamajast Kati eestvedamisel. Aitäh! Marsruut Viljandi – Mustla – Viljandi hulgaliste vahepeatustega sai läbitud edukalt.

Tuhalaane külavanem Enn Sarv ja külamaja perenaine Anneli Anijärv tegid põhjaliku ülevaate sealsetest kohalistest oludest. Pahuveres tegutsevad mööbli-restaureerijad ja keraamikud abielupaar Andres ja Külli Allikvee näitasid lahkesti oma töötube ja kutsusid edaspidigi neile külla tulema, et "saviga mängida".

Seltskond oli vahva ja positiivse laengu sellest retkest said kõik osalised. Hea

Jalgratturid on jõudnud Tuhalaande

võimalus üksteist tundma õppida ja omavahel rohkem suhelda, lisaks sport ja silmaringi laiendamine – need on selliste matkade eesmärgid.

Uued rajad on juba plaani võetud. Uute seiklusteni suve alguses!

Maret Tamme

Oled oodatud Heimtali mõisakonverentsile

Möödunud sügisel arutlesime Heimtali mõisakonverentsi teemal "Kultuurikontaktidest pärandimaastikule", kus põhiküsimuseks oli mõisa ja talukultuuri põimumine. Mõisakultuur on olnud meie talurahva kultuuri tugev mõjutaja.

Sel aastal on konverentsi teemaks "Ajatud ja ajalikud väärtused kasvatuses".

Me arutleme selle üle, millised olid aadli kasvatuspõhimõtted, mis andsid inimesele sisemise kindluse, säilitasid väärikuse, välistasid matsluse, lihvisid suhtlemist.

Tajume, et tänases neoliberalistlikus

ühiskonnas, on paljud väärtushinnangud hariduselus hävimisohus.

Meid aitab aja vaimu jõudu ja aja-

tuse väge lahti mõtestada ja anda soovitusi kasvatusle mõeldes Tallinna Ülikooli kasvatusedlane dotsent Tiit Kuurme.

Konverents toimub 7. novembril 2014. aastal, algus kell 14, Heimtali mõisa saalis.

Ootame konverentsile kõiki teemast huvitatuid, eeskätt pedagooge, noorsootöötajaid, lapsevanemaid.

Oma osavõtu soovist palun teatada aadressil: kool(at)heimtali.vil.ee või telefonil 435 1095, hiljemalt 22. oktoobriks.

Imbi-Sirje Torm

Heimtali mõisa ajalugu uuriv õpetaja

Abi ABC 2014

“E”dasi, jänese parv, võite on piiritu arv”, julgustasid üksteist Heimtali Põhikooli Lumejänese, kui 26. septembri hommikul kamufleeritud roheline kesta peale panid ning võtsid suuna Holstre Kooli - järjekordsele Abi ABC päästealasele õppusele/võistlusele. Kuigi ¾ võistkonnast osales Abi ABC-l juba mitmendat korda, oli põnevust ikka küllaga – Kas vanad tuttavad on kohal? Kes ja millist abi täna vajab? Kuidas närv vastu peab? Pärast rivistust ja ajagraafiku kättesaamist läks iga võiskond oma ülesandeid täitma. Meie esimeseks sihtkohaks oli politseipunkt, kus tutvustati (läbi klaasi loomulikult!) enamlevinud narkootilisi ja muid sõltuvusttekitavaid aineid ning räägiti nende tarvitamise kurbadest tagajärgedest. Edasi viis juhis meid tuppa, kus tutvustati toitumispüramiidi ja tervisliku toitumise aluseid. Järgmine ülesanne oli videoklipi kokkupanek etteantud programmis etteantud teemal. Meie teemaks oli “Ei alkoholile” ning meie kampaania kandis pealkirja – “Ära joo, kanna sokke!” (kurb oli vaadata pilte paljasjalgetest purjus inimestest...). Rongiohutusepunkt OLE ei andnud küll võistluste arvestuses punkte, aga õigeid vastuseid tuli meilt kui varrukast. “Pommipunktis” tuli teada ohutusreegleid ning tuvastada viis lõhkekeha. “Jalanõud” ohtlikul pinnasel kõndimiseks ei olnud küll kõige mugavamad, aga lõhkekehade leidmist ja tuvastamist need ei seganud. Kuuldes appi-karjeid, et inimene on uppumas, leidis Mait kiirelt päästerõnga ning pingutas, et uppupa kätte saada.

Heimtali Põhikooli võistkond Lumejänese saavutasid Abi ABC võistlusel II koha.

Hiljem tuli talle veel elustamist teha – vaatamata asjaolule, et mehe murelik kaaslane päästjaid pidevalt segada püüdis. Tüdrukud andsid ka naisele esmaabi – sidusid tema vigase käe kinni. Vigursõit nõudis kõigilt pingutust, eriti keeruline oli aeglussõit. Elektriohutuse punktis saime näha-kuulda igasugustest ohtudest, mis võivad kaasneda rikkis elektriseadmetega ja liigse uudishimu ning ettevaatamatusena. Tuleohutuse punktides tuli näidata oma oskusi nii tulekustuti kui kustutusteki kasutamisel. Järgnevates esmaabipunkti-

des tuli ühes kohas ravida põletushaava, siduda vigastatud käsi, jalgu ja pead ning turgutada minestanut. Kehakinnituseks pakkus Holstre Kool suppi ja kringlit ning vaimu erksana hoidmiseks näitas AHHA liiklusteater meile erinevaid katseid, mis võib juhtuda, kui liikluses liiga uljalt käituda. Kuigi teame, et tähtis pole võit vaid osavõtt, oleme ikkagi väga uhked oma saavutatud II koha üle!

Anneli Sims

Heimtali Põhikooli eripedagoog
Lumejäneste juhendaja

Paistu rahvamaja ringid hooajal 2014 – 2015

Päev	Aeg	Ring	Ruum	Juhendaja
Esmaspäev	15.00 – 16.30	eakate tantsurühm Paistel	saal	M.Roosimaa
	16.30 – 17.30	laste lauluring	saal	E. All
	17.30 – 19.30	naisansambel Laululust	Viljandi, Kaare kool	H.Tähis
	18.00 – 20.00	laulukollektiiv Sireli	saal	E. All
	16.00 – 19.00	tüdrukute klubi	sots. maja	K.Kasela
Teisipäev	16.15 – 19.00	laste lauluring	saal	E.All
	18.00 – 20.00	naisrühm Kuremari	Holstre kooli võimla	K.Pajuste
	19.30 – 21.30	näitering	saal	A. Linnupuu
	19.15 – 20.15	noorte ansambel	II korruse tegelusruum	E.All
Kolmapäev	13.00 – 16.00	eakate klubi Meelespea, 1 x kuus	saal	PMänd
	16.15 – 17.30	laste lauluring	saal	E.All
	17.00 – 19.00	laste käeline tegevus	II korruse tegelusruum	A.Eek
	18.00 – 20.00	naisrühm Lust	saal	K.Pajuste
	19.00 – 21.00	Käsitööring	II korruse tegelusruum	A.Eek
Neljäpäev	16.30 – 19.00	poiste klubi	saal, II korruse tegelusruum	PMänd
	18.00 – 20.00	naisrühm Anna-Minna	saal	K.Pajuste
Reede	18.30 – 19.00	laste lauluring	saal	E.All
	19.15 – 20.15	pilliansambel	saal	E.All

Paistu rahvamajas on olemas kangasteljed, millel kudumist õpetab Maie Teng. Ootame uusi liikmeid kangast kuduma, Antonina Eegi juhendatavasse laste käelise tegevuse ja käsitööringi, eakate tantsurühma, poiste ja tüdrukute klubisse, ning eakate klubisse Meelespea, kus esimene kokkusaamine on juba 22. oktoobril kell 13.00! Info ringide tegevuse kohta Piia Männilt, telefonil 5302 3135.

Värvikas sügis Heimtali Põhikoolis

23. septembril tähistasime sügise algust Sügisnäitusena. Õpilased ja õpetajad tõid suursuguseid sügiskompositsioone, kõige huvipakkuvam ja eksootilisem eksponaat oli india kurk. Valiti lemmikkompositsioonid, mille pälvisid Kristin Vaigla, Mirtel Puna, Anita Eliis Mutle. Traditsiooniliselt toimus 29. septembril Mihklilaat, mis tõi kauplema meie kooli

õpilased, õpetajaid ja sõbrad Heimtali Lasteaiast. Tore oli näha lapsevanemaid ja külarahvast, kes olid laadamelu uudistama tulnud. 3. oktoobril vahetus koolis võim, 9. klassil oli võimalus olla üks päev õpetaja rollis, direktoriks määrati Mait Allas. Uued "õpetajad" olid ettevalmistanud põhjaliku päevaprogrammi õpetajatele ning määranud hindelised kodutööd, mis sisaldasid hispaania keelsete luuletuste

ettekandmist, "räpplaulu" esitamist jpm. Õpilased valisid "lemmikõpetaja 2014", kelleks said Ly Ani ja Pille Toodo. Õpetajate päev lõppes piduliku aktusega. Soovime kõigile õpetajatele edukat "hea õpetaja kuud"!

Anett Suits

Heimtali Põhikooli
huvijuht-karjäärikoordinaator

Päevakeskus Viiratsis, Tehnika 3

avatud teisipäevast reedeni
kella 10 – 16

Meie teenused:

Saunateenus

Kolmapäeval kell 13–18 tugikodu ja pered

Neljapäeval kell 13–20 naised

Reedel kell 13–20 mehed

Hinnad: tavahind 4 €, pensionärid, puudega inimesed ja õpilased 3 €, eelkooliealised lapsed 2 €

Saunateenusele vajalik eelregistreerimine. See on selleks, et mitte asjatult oodata, kuna saunaruum on väike, samuti

saate valida ise oma sobilikku aja. Külastajad on väga kiitnud meie sauna, nii et tulge ja proovige. Telefon 5661 8546.

Pesupesemine

Teisipäevast reedeni kell 12 – 18

Tasu: pesemine ja kuivatus 3 €

Muud teenused

Saali üürimine 1 tund – 7 €

Massaažitool tasuta

Trenažöör-jooksurada tasuta

Vererõhu mõõtmine tasuta

Tegevused

Igal kolmapäeval kell 11.00 tervisetund ja võimlemine

Igal reedel kell 11.00 kepikõnd staadionil

1 x kuus tervisepäev Tervise Paradiis

1 x kuu viimasel reedel Kaalukate Klubi kokkutulek

Klubi liikmeks ootame neid, kelle kehamassiindeks on üle 25 ja kes soovivad oma tervisest ning soovivad kaalu langetada.

Oppeekursioonid, teatrikülastused, õpitoad, meelelahutusüritused, terviseloengud jm.

NB! Päevakeskuse iga kuu sündmused ja tegevused on kirjas Viljandi valla kodulehel: <https://www.viljandivald.ee/et/viiratsi-paevakeskus>

Kohtumiseni!

Info telefonil 5661 8546

email: urve.kimmel@viljandivald.ee

Paistu lasteaia Piilupartide rühma saabusid karud Taanimaalt

Paistu lasteaia Piilupartide rühm liitus sel õppeaastal programmiga "Kiusamisest vabaks". Selle programmi on koostanud Taani organisatsioon Red Barnet (Päästa Laps) ja kroonprintsess Mary fond.

Programmiga "Kiusamisest vabaks" tahetakse arendada lasteaialaste vahel häid, sallivaid ja üksteist austavaid suhteid. Eesmärk on saavutada käitumiskultuur, kus lapsed hoolivad üksteisest ja astuvad julgelt kiusamise puhul vahele, aidates kaaslast, kellel on raske ennast kaitsta.

Seega pole programmi "Kiusamisest vabaks" kestvus piiritletud lühiajalise projekti- perioodiga, vaid on mõeldud pikemaajalise tegevusena, mis puudutab kogu koolieelset aega. Kiusamisvastane programm kesken- dub järgmistele põhimõtetele:

- Täiskasvanud vastutavad laste seas toimuva kiusamise eest.

- Kiusamisega tuleb ennetavalt tege- leda.

- Kiusamisvastase töö uus sihtühm on kiusamise pealtvaatajad.

- Lastel vahel sallivuse, austuse, hoo- livuse ja julguse arendamine.

Sõber Karu on "Kiusamisest vabaks" maskott. Mängukaru on läbi aegade ol- nud hinnatud kaaslane erinevates kultuu- rides üle kogu maailma. Karust kiirgab turvalisust, lahkust ja sõbralikkust. Män- guasi peab meenutama lasteaialastele, et

neil tuleb üksteisega hästi läbi saada – olla hea kaaslane.

Karude saabumine meie rühma annab meile võimaluse alustada selle metoodika rakendamist. Loodame, et suudame enne- tada kiusamist nii lasteaia kui ka koolis ja luua laste vahel meeldivad suhted, mil- le laps saab oma edasisse ellu kaasa võtta.

Piilupartide rühma meeskond: Tiia, Piret ja Marget

Saarepeedi rahvamajas tegutsevad ringid ja suure saali kasutusajad 2014. aasta sügisel

ESMASPÄEV:

8.45 – 15.15 Saarepeedi kool, Spordikool (kehalise kasvatuse tunnid)
16.00 – 16.30 Lasteaia lauluring (Kristjan) koolimajas
18.00 – 19.30 Naiste rahvatants (Gerli)
18.00 – 20.00 Käsitööring (Sigrid, kangakudumine jm)
19.30 – 21.00 Karula Puit
18.30 – 21.30 Kapelli proov (Sirje)

TEISIPÄEV:

11.00 – 14.00 Eakate klubi (Linda, iga kuu viimane teisipäev)
15.15 – 15.45 Laulusolistide ring (Hedi-Kai)
17.00 – 20.00 Noortetuba (Meret)
18.00 – 20.00 Naiste võrkpall (Meret, Piret)
18.30 – 20.30 Rukkilille lauluproov (Sirje) Viljandis

KOLMAPÄEV

13.45 – 16.00 Spordikool (Eveli Peterson)
18.00 – 19.30 Naiste rahvatants (Gerli)
19.30 – 21.00 Linna poiste trenn

NELJAPÄEV:

8.45 – 15.15 Saarepeedi kool
16.00 – 17.00 Noorte tantsutreening (Meret)
17.00 – 19.00 Joosu Klubi
17.00 – 20.00 Noortetuba (Meret)
17.30 – 18.15 Laulusolistide ring (Hedi-Kai)
19.00 – 21.00 Karula Puit

REEDE:

8.45 – 15.15 Saarepeedi kool
13.45 – 15.15 Spordikool (Eveli Peterson)
17.00 – 20.00 Noortetuba (Meret)

PÜHAPÄEV

Vastavalt vajadusele kollektiivide lisaproovide aeg.

Saarepeedi rahvamaja suurt saali kasutatakse päevasel ajal Saarepeedi kooli kehalise kasvatuse tundide jaoks, vastavalt tunniplaani järgi kuni kuni kell 16.00 ni.

Saarepeedi rahvamajas on võimalik kasutada jõusaali tööpäe- vadel 18.00–21.00, eelnevalt kokkuleppida helistades 523 4605.

Jõusaali ühe korra pilet täiskasvanule 2 eurot ja ühe korra pilet õpilasele 1 euro. Ühe kuu pilet täiskasvanule 10 eurot ja ühe kuu pilet õpilasele 5 eurot.

Saarepeedi rahvamajas võimalik välja üürida ruume, kui ei ole sündmust majas. Suur saal 13 eurot, koos saunaga 16 eurot üks tund. Väike saal 7 eurot, koos saunaga 10 eurot üks tund.

Saalide ja sauna üürihind 24 tunniks on 130 eurot, Viljandi valla elanikele 65 eurot.

Treeningrühmadele suure saali ja sauna kasutamine graafi- kujargse saalikasutuse ajal 3,20 eurot/tund. Kahjuks kõik töö- päevadel suure saali õhtused kasutusajad on kinni. Saarepeedi rahvamajas võimalik kasutada kohvikut koos köögi kasutamise ja muu vajalikkuga.

Saarepeedi rahvamaja juhataja: Ille Mirka 523 4605, ille.mirka@viljandivald.ee

Noorsootöö juhendaja: Meret Anson 5330 0553, meret.anson@mail.ee

Eelkoolirühma Karukella tööd ja tegemised

Rõõmsa uudisena anname teada, et sel sügisel 1.septembril alustas rühm Holstre koolis eelkoolirühm nimega Karukell. Rühm moodustati kooli juures tegutsevast lasteaia Mömmiku vanema liitühm lastest, kes järgmisel sügisel alustavad kooliteed. Õpetaja Riina Lõhmuse juhendamisel saavad õpetust Aksel, Berit, Henri, Janell, Liane, Mihkel ja Stefan. Eelkoolis toimuvad õppe- ja kasvatustegevused E–R kell 7.30–14.30.

Vanas uhkes koolimajas on laste kasutada rõõmsavärviline klassiruum, mängutuba, suur ja avar võimla, raamatukogu ja arvutiklass. Eelkooli lapsi kaasatakse osa võtma sobilikest ja jõukohastest kooliüritustest ning tegemistest.

Õppetöö aluseks on koolieelse kasvatuse riiklik õppekava. Eelkoolis on oluline valmistada last ette kooli astumiseks - toimetulek nii õppetöös kui ka sotsiaalses keskkonnas, ning muuta üleminek lasteaia kooli sujuvamaks ja stressivabaks. Õppe- ja kasvatuse valdkonda mahuvad mina ja keskkond, keel ja kõne, matemaatika, kunst, muusika, liikumine. Teeme algust tähtede ja numbrite õppimisega. Oluline on õpetada kuulamisoskust, laiendada sõnavara, suhtlemist, arvestada kaaslastega, õpetada kannatlikkust, tähelepanu ning püsivust. Eelkoolis on töö intensiivsem, õpetajal on võimalus suhelda ja kuulata kõiki lapsi, anda tagasisidet ning kujundada õppetegevusi vastavalt

rühma vajadusele. Õpetaja jälgib, et laps teeb oma õppetööd rõõmuga, suunab tähelepanu lapse rühile ja kirjutamisel käehoide.

Kui õpetaja küsis lastelt, et kas neile meeldib eelkoolis käia ja miks? oli vastuseks, et siin ei pea magama, siin saab õppida, meil on omad töövihikud tähtede ja numbrite kirjutamiseks, me oleme juba suured, siin on põnevamad mängud, head sõbrad, hea õpetaja. Tagasiside vanemalt ühtib laste arvamustega. Vanemad on väga rahul kui lapsele meeldib ja tahab

hea meelega kooli tulla. Õpetaja Riina kiidab oma rühma lapsi. Nad on sõnakuulised, õpihimulised, püsivad ja omavahel sõbralikud mängukaaslased.

Teadmiseks lapsevanematele, kes on huvitatud Holstre Kooli eelkoolirühma Karukella tööst ja tegemistest ning on soov oma laps tuua sõbralikku koolikeskkonda harjutama üleminekut lasteaia kooli, võtku ühendust Holstre Kooli direktoriga.

Kooli telefon 434 9671, mobiil 5303 4198, e-post: kool@holstre.vil.ee

Tänassilma rõõmsameelsete tervisepäev

Liikumisaastale pühendatud üritused tõmbasid kaasa ka Tänassilma küla rahva.

2. oktoobril toimus Viljandis eakate päeva tähistamiseks kepikõnd ümber Paala järve, kus kohal olid Tänassilma rahvamaja ajaviiteklubi "Rõõmsameelset" liikmed. Päikesepaistelisel sügisepäeval kõndisid nii mõnedki meie seast ümber järve, kas keppidega või niisama jalutades. Tundub, et see jalutuskäik jäi Tänassilma rõõmsameelsetele pensionäridele lühikeseks.

Juba 6. oktoobril siirdusime Pille Sihveri ettevõtmisel Karksisse, kus külastasime muistse Karksi ordulinnuse varemeid ja nautisime võrratuid loodusevaateid. Edasi sõitsime RMK Teringi maastikukaitseala suunas. Peatuse tegime Lilli loodusemaja juures ning külastasime sealset metsandusealast muuseumi, kus kohalik peremees tutvustas meile eksponaate. Edasi jätkus tervisepäev RMK Teringu raba matkarajal, mis oli varustatud infotahvlitega ja pinkidega väikeseks puhkehetkeks. Ilmataat saatis meile ilusa ilma ja veetsime aktiivse ning rõõmsa päeva vabas looduses, kus kõik osalejad läbisid umbes 4,5 km pik-

Reisiseltskond Karksi ordulinnuses.

kuse laudteest matkaraja. Ürgsed puud kohisesid tuules ja mitmeid kordi kostis metsast puude ragisemist, mis pisut kõhustki tekitas nagu mets räägiks meiega. Maastiku, raba ja selle laugaste imetlemisest jätkus jõudu laudtee kõrvalt mõni seen või kuremarigi kotti pista.

Heatujuliselt jõudsime tagasi RMK lõkkeplatsile, kus grillisime kodust kaasa võetud liha ja vahetasime muljeid ning

kosutasime endid kohviga. Koduteed alustasime rõõmsameelsetele kohaselt, ikka laulude ja rõõmuga südames.

Tänud siinkohal RMK-le huvitavate matkaradade ja puhkealade eest, sest Tänassilma rahvale on juba traditsiooniks saanud tervisepäevade korraldamine nende matkaradadel.

Anne Meiesaar
pensionär Tänassilmast

Sügis õues ja toas

Puhub vinge tuul ja lehed langevad. Lapsed lähevad seenele. Vahel sajab ka vihma. Sügisel saavad õunad valmis. Põlul korjatakse viljad ära. Riisutakse lehti. Lapsed lähevad kooli. Sügisaeg on tore aeg, sest siis saab hullata ja möllata ja veel lendavad linnud lõunamaale.

Koolis tegime seenenäituse. Käisime klassiga Soomaal sügise

sünnipäeva tähistamas. Seal meisterdasime looduslikest materjalidest kudumi. Lisaks mängisime Ruunaraie luidetel toredaid mängu. Tegime klassis ka sügisnäituse.

Hugo Soo

Saarepeedi Kooli 2. klass

Pärsti lasteaia lapsed tervitasid sügist seiklusmänguga

On saanud traditsiooniks, et meie lasteaialapsed tervitavad sügise saabumist õuesõppe seiklusmänguga. Nii ka sel aastal. Juba õue minnes leidsid väikesed matkasellid trepilt karukese, kes kutsus neid enne talveunne minemist karude matkarajale. Mõmmik tutvustas läbi õpetajate erinevaid puid ja nende vilju. Nii saadi sinasõbraks meie mõisapargis kasvavate puudega-kase, tamme, kastani, vahtra, kuuse ja pihlakaga. Üheskoos lahendati mõistatusi, lauldi sügislaule, prooviti kätt täpsusvisetes. Karuott kinkis kõigile sügisretkest osavõtnutele šokolaadimedali ning suundus siis laste saatel põõsa alla talveuinakule. Tore retk oli!

Seda, et sügis on ikka tõesti kätte jõudnud, kinnitas ka Mihk-lipäeva sügisandide näitus, mis oli lastevanemate kaasabil korraldatud.

2. oktoobril käisime leivanädala raames Olustvere leivakojas. Algul näidati piltidelt, kuidas vanasti leivategu käis, tutvustati erinevaid teravilju ning lõpuks sai igaüks väikese leivakakuke-se valmistada. Kuni kakud kerkisid ja ahjus küpsesid oli meil võimalus mõisasüdames ringi vaadata. Külastasime Voldemar Luhti puuhobuste näitust ning tutvusime mõisatali loomadega. Enne kui asusime tagasiteele, sai iga laps kätte endavalmistatud ahjusooja leivakakuke.

Sõit Olustverre sai teoks KIKI finantseeritud projektile "Minu sõber hobune".

Pille Rego ja Reet Arak
Pärsti lasteaia õpetajad

Septembrikuu Puiatu Lasteaed-Koolis

Viljandi valla koolide 1.–4. klasside spordipäev Puiatu kooli staadionil

Mihklipäevala koolimajas

USSIPESA KLASSIS

Üha rohkem räägitakse jäätmete sorteerimisest. Lapsed teavad, et prügi visatakse prügikasti ning jõuab seeläbi prügimäele. Tühi taara osletakse tagasi ja seda saab taaskasutada või ümber töödelda. Räägitakse ka biojäätmetest ja kompostist. Aga kuidas siis ikkagi saab köögijäätmetest kompost?

Otsustasime 2. klassiga hakata seda protsesse jälgima ja ise komposti sõnnikuusside abil tootma. Ussid saabusid postiga Eesti Jäätmeringluse e-poest, kus nad olid juba mulla sees. Usse me üle lugema ei hakanud, kuid neid oli vast juba üle saja. Oli vaja vaid muretseda sobiv kast ja lisada ussidele pisut süüa. Algul panime neile söögiks pappi ja kuivanud lehti.

Poleks uskunud, et need olendid nii palju elevust tekitavad. Lapsed olid vaimustuses. Igaüks oleks tahtnud endale päris oma isiklikku ussi. Mõni mõtles juba nimegi välja. Tavaliselt nendele loomadele sellist tähelepanu ei pöörata. Enamasti suhtutakse ussidesse vastikustundega, teadmata kui vajalikud nad tegelikult on. Lisaks on nendega lihtne – jalutamas pole vaja käia, nende meelt lahutada pole vaja, ei ole neil kirpe ega aja nad karvu. Söögi puudust nendega ei tule, sest kõik mis meie toidulaualt üle jääb, sobib neile suurepäraselt.

Meie töölised

Lisaks kompostile saavad lapsed uurida, millistel ussidel on "lapsed" tulemas. Seda näitab ussi ümber olev võru (paksem osa). Mõne kuu pärast võtame usside poolt toodetud osa valmiskompostist välja. Vermikompost on aga taimedele väga hea. Selles kasvanud taimedel ei ole ainult suur saagikus, vaid on ka tervevad. Eks tulevik näita, kui palju suu-

davad meie tublid ussikesed väärtuslikku komposti toota. Kindlasti paneme kevadel sellesse ka midagi kasvama.

Komposti tootmise läbi saavad lapsed kogemuse ja teadmise, millises mullas kasvab puhas ja looduslik toit. Ehk paraneb seeläbi ka sõnnikuusside maine – neile mõeldakse tänutundega.

Õpetaja Triin Vaiksoo

PUUGA SÕBRAKS

Paistu Kooli 1. ja 2. klassi õpilased käisid Parika väikejärve ümbruses tasuta õppekäigul "Puuga sõbraks". Retke korraldajateks oli KIK ja RMK. Lapsed jagunesid rühmadesse: kased, haavad, männid ja kuused. Just neid puid õpiti kogu päeva jooksul lähemalt tundma, kasutades mängu ja erinevaid meeli.

Õppetöö vaheldus söögivahetundi-

dega nii metsas kui rabas. Sealt avanes meile miljonieurone vaade, mida meie nautisime tasuta. Lisaks soosis meid ka ilmataat.

Väliõpe on suur vaheldus tavaõppele klassiruumis. Loodus ise on väga hea õpetaja. Loodusretkede läbiviijad annavad häid mõtteid ja uusi teadmisi ka õpetajatele. Meie oma õpilastega püüame

alati headest õppimisvõimalustest kinni haarata. See aitab meil loodust paremini mõista ja tuua meile lähemale.

Kahjuks ei võimalda koolitöö selliseid ettevõtmisi sageli. Meile saavad appi tulla lapsevanemad, kes veedaksid perega rohkem vaba aega looduses.

Oleme kõik osake loodusest.

Õpetajad Koidu ja Triin

Okkaid ja käbisid sorteerimas.

Puude järjestamine raskuse järgi.

Paistu lasteaia lapsed tervitasid Sügist

Kuna oleme igal aastal koos lastega midagi ette võtnud sügise tervitamiseks, siis sel aastal otsustasime, et sügist lähevad lapsed otsima koos vanematega.

Palusime vanematel lastele järele tulles aega varuda umbes 15–20 minutit, et läbida põnev ettevalmistatud loodusrada. Rajal oli 7 erinevat ülesannet, kus tuli midagi kas kirja panna, kaasa korjata vms. Viimases – seitsmendas punktis tuli oma taskud tammetõrudest ja lehtedest tühjaks kallata, otsida kasepuu – seda kallistada. Kallistades leiti ka õunakorv, milles ilusad punased õunad koos kirjaga “Kos-tita ennast sügise alguse puhul õunaga”.

Tiia Randpere

Paistu lasteaia Piilupartide rühma õpetaja

Meribelli pere leidis sügise.

Taivi kasepuuga

Johannes emaga kaske kallistamas

Saarepeedil tähistati eakate päeva

1 oktoobril tähistatakse rahvusvahelist eakate päeva. Nii ka Saarepeedi rahvamajas juba seitsmendat aastat järjest. Kuigi samal ajal toimus Tallinnas viiendat korda eakate festival, kuhu ka Viljandi valla eakad sõitsid, siis Saarepeedi saalis oli publikut küllaga, kes ootasid Sirje ja Rein Kure etteastet.

Vanemaealisi oli tulnud tervitama vallavanem Ene Saar ja sotsiaaltöö spetsialist Kätlin Sarapuu. Nagu mainis vallavanem oma kõnes: ükskõik kui vana sa oled – ole ikka rõõmus ja heatujuline ning väärtusta iseennast. Palju häid sõnu jagus ka eakate klubi eestvedajale Linda Paakspuule. Kui meil ei oleks selliseid tublisid inimesi, siis meie elu oleks üksluine ja igav. Põnevad tegemised, ühised ettevõtmised, üksteise väärtustamine ja elurõõm – see on see, mis meid elus hoiab ja edasi viib!

Nostalgiahõnguline ja meeleolukas kontsert pani nii mõnegi herra jalga keertuma ning rokenrolli kaasa ootsuma. Ja

Eakatepäeva tähistati Saarepeedi rahvamajas juba seitsmendat aastat järjest.

nagu eestlastele kombeks, kõigepealt olakse vaoshoitud ja ei mingeid emotsioone. Kontserdi lõppedes oli publik heatujuline ja lõbus ning tänulik kena õhtupooliku eest!

Kõike head soovides meie tublidele vanemaealistele inimestele

Ille Mirka

Saarepeedi rahvamaja juhataja

Tore päev loomaaias

11. septembri hommikul jäi Heimtali lasteaia üks suletuks ja maja tühjaks. Samal ajal vuras suur ja uhke buss Tallinna suunas, reisijateks meie lapsed koos vanemate ja tädidega. Reisi sihtpunktiks oli Tallinna loomaaed ning teoks sai see tänu KIK-ile esitatud projekti rahastamisele. Peagi olime kohal, uudistasime bussi akendest Mustamäe ja Õismäe kõrgeid maju ning juba peatusimegi loomaaia väravas. Kraamisime bussi “köhust” välja kotid aiasaadustega, mis olid kodudest kaasa võetud loomadele suupooliseks. Lapsed valisid jalavaeva kergendamiseks endile vankrikesed, emmed-issid asusid vedama ja järgnesime meid oodanud giidile. Esmaseks peatuskohaks oli loomuli-

kult laste zoo, kus lapsed said loomi paitada ja nende tegemisi jälgida. Kuidagi ei tahetud sealt ära tulla! Vahepeal oli tore ronida loomaaia vapilooma, ninasarviku, kuju turjale ja pilti teha.

Silmailu pakkusid tiigrid ja lõvid oma uhkete rüüdega, kahjuks ei näinud amuuri tiigri pojakesi, kes majas varjusid.

Mõnel suurel ja väikesel oli kahju, et siitsamast majade vahelt vilksatanud meri jäi napilt kättesaamatuks, et ei näinud kesklinna ja veel paljut muudki. Aga see on juba hoopis teine sõit, seekord vaatasime armsaid loomi ja linde. Lootsime kõik, et meie külakost neile meeldib ja omas keeles nad meid tänavad. Suureks boonuseks oli päikseline ilm, mis aitas kaasa päeva õnnestumisele. Öhtu eel oli-

me tagasi oma armsas väikeses Heimtalis, kus teeäärsetest koplitest vaatasid meid hobused, otsekui öelnuks: “Narrid, te lähete kaugemale loomi vaatama, ometi oleme meie siinsamas teie kõrval iga päev.” Tahaks vastata: “Ei keegi seepärast veel kodu ja koduseid unusta, kui korra ilma uudistama läheb.”

Tänu KIK-ile et see sõit sai teoks! Tänu bussijuht Jüri Kukele, kes kindlal käel meie ülemealiku ja rõõmsa seltskonna turvaliselt koju tagasi tõi. Tänu vanematele ja lastele, kelle seltsis oli meil kõigil üks väga tore ja lõbus päev! Kes teab, kuhu järgmine kord tee viib, aga läheme kindlasti! Eks ju?!

Õpetaja Sirje Pruusapuu
Heimtali lasteaed

Rüblikute värviline mihklikuu

Uus õppeaasta on usinalt käima läinud ja palju vahvaid mihklikuu toimetusi selja taha jäänud.

Rüblikute õppeaastat läbiv teema on "Värviline aastaring", seetõttu on Viiratsi lasteaias igapäevategemised seotud värvilise maailmaga. Oskus näha ilu ja värvi igas päevas ja hetkes.

Mis värvi võiks olla esimene koolipäev, lasteaiapäev? Eks igale inimesele on see kindlasti erinevat tooni. Meie jaoks oli tarkusepäev kirju. Miks? Sest sel päeval olid aukohal 2015. aastal kooliteed alustavad mudilased, kes said kingituseks oma pliiatsi. Kirjutusvahendi küljes tiirles tuuleveski, mis oli värviline. Kujuneski kirju tarkusepäev. Laste rõõmsatest nägudest võis välja lugeda uhkust, et nemad on nüüd lasteaias kõige suuremad ja targemad.

Selleks, et pösed ikka punetaksid ja silmad säraksid on lasteaias ettevõtlik töörühm, kes juhib ühised tervisega seotud ettevõtmisi. Septembrikuise tervisepäeva teemaks oli "Punane kui mari". Kõigile vanematele tehti üleskutse, riietada laps selleks päevaks punasesse. Väga tore oli saalis kõiki punaseid "marjakesi" vaadata, kes koos Punamütsikesega tulid vanaema äratama. Üheskoos vanaema ja Punamütsikesega viidi läbi virgutusvõimlemine. Vahva punane päev jätkus kolme rühma jaoks matkaga Holstre-Polli Tervisekeskuses. Õhtusöögiks valmistas iga rühm endale ise punase tervisliku salati. Igati tore punane päev.

Kollane päike oli sügise alguspäevaks peitu pugunud. 23. septembri hommik tervitas kõiki halli, tõeliselt karge ja jaheda ilmaga. Kõigil oli selge, et suvi on selleks aastaks selja taha jäänud. Ega see lapsi heidutanud, õues mängida ja lustida on iga ilmaga tore, peaaegu, et õige riietus. Selleks oli lasteaias õuealale valmis seatud mängupesad, kus iga rühm sai vastavalt oma oskustele ja võimetele mängida ning sügist tervitada. Kui mängud mängitud, ootas igat last tervistav õunaaps.

Ega tervis ilma sportimata tule, seetõttu seadsid lasteaias kõik lapsed oma sammud mihklipäeva spordipäevale. Hüpati kaugust kuld kollase liiva sisse, joosti võidu hallivõitu kividel, hüpitati mitmevärvilisel langevarjul punaseid-rohelisi pallikesi ning lennutati lõbusaid lendavaid taldrikuid. Usinad sportlased said autasuks šokolaadist kuldmedalid.

Mihklikuu lõpetas Lepatriinude matk Sinialliku RMK matkarajale. Giidil, kes lastele ekskursiooni läbi viis, oli kaasa võetud palju huvitavat õppematerjali – putukad, satikad, luubid nende uudistamiseks. Lapsed kuulsid huvitavaid legende puude kohta. Oli igati päikseline ja teadmisterohke matk, täis kuldset mihklikuu värvi!

Ly Sankovski
õppejuht

Külas käis kirjanik Ilmar Tomusk

8. septembril käis meie koolis külas Ilmar Tomusk. Ta tuli meie kooli Tännassilma raamatukogu 90. sünnipäeva puhul. Ta rääkis meile oma raamatutest ja eluloost.

Ilmar rääkis meile oma eluloost. Ta elab praegu Tallinnas Mustamäel. Kunagi tahtis ta saada eesti keele õpetajaks, aga ta ei saanud, sest kui tema koolis käis, õpetas talle eesti keelt üks väga tõsine õpetaja. Ilmarile meeldis ikka iga kord, kui ta kirjandit kirjutas, üks krutski ka sisse panna, tal tulid ju kogu aeg mõtted pähe. Aga õpetajale ei meeldinud ta kirjandid ega krutskid ja pani talle kolme.

Ilmaril oli nii palju mõtteid, et ta kirjutas kord ka klassivennale kirjandi, tema sai aga nelja. Teine kord kirjutas ta teiselegi, tema sai aga viie! Selle pärast ei saanudki Ilmar oma õnnetu kolmega eesti keele õpetajaks.

Siis tahtis ta saada kehalise kasvatus-õpetajaks. Ja õppiski. Seejärel pidi ta

minema sõjaväkke. Ta oli kolm aastat tankist.

Pärast, kui ta sõjaväest tagasi tuli, olid tal sõrmed akordioni mängimisest haiged ja põlved samuti. Kehalise kasvatus-õpetajaks ta nüüd ka ei sobi.

Siis läks ta Tallinna Ülikooli kurvastama, ta kõndis seal edasi-tagasi, kuni tuli üks õppejõud ja küsis, mis ta teeb. Ilmar kurtis talle muret, et ta ei saa eesti keele õpetajaks ega ka kehalise kasvatus-õpetajaks. Õppejõud soovitas tal minna uuesti proovima, sellest ajast on omajagu möödas. Ilmar prooviski ja sai sisse. Seejärel läks ta ühte väiksesse kooli eesti keele õpetajaks.

Seal oli aga nii tõsine direktor, et kui ta oma ruumist koridori vaatas, lõpetasid lapsed mängimise ja seisid koridori seinte vastas ning õpetajad pugesis klassidesse peitu.

Kord kutsus direktor Ilmarit enda juurde kabinetti. Ta ütles, et tahab hakata oma koolis soome keelt õpetama. Ilmar ei julenud midagi öelda ja ütles, et see on hea mõte. Seejärel lausus direktor, et Ilmar hakkaks seda õpetama. Ilmar ütles, et ta

ju ei oska. Direktor vastas siis, et õppigu. Ta õppis ja kirjutas sellest raamatu – Soome keele õpiku. Siis ta hakkaski seda õpetama. Praegu töötab keeleinspektorina.

Esimese raamatu kirjutas ta oma pisi-kesest pojast Voldemarist. Temast on ta kokku kirjutanud 4 raamatut.

Iga kord, kui Ilmar küsis, kas Voldemaril on veel lapsepõlve krutskid, siis ei jäänud poeg kunagi vastust võlgu.

Kord kirjutas ta ka vanemast pojast Richardist raamatu.

Kirjanik Ilmar Tomuski elu on olnud väga põnev, sestap on tal alati lastele midagi jutustada.

Marta Siirus 6. klass

Ilmar Tomusk

Kohtume raamatukogubussis 24. oktoobril!

Kas ratasatel raamatuid oled enne näinud? Või kirjanikust bussijuhti? Kas tead, kelle järgi raamatukogubuss oma nime sai?

Õige pea avaneb võimalus oma silmaga näha Eesti ainsat raamatukogubussi! Nimelt toimuvad 20.–30. oktoobrini üle Eesti taas raamatukogupäevad ning Viljandimaale saabub reedel, 24. oktoobril, Tallinna Keskraamatukogu raamatukogubuss Katarina Jee.

Bussi, selle sisu ja seal töötavate toredate raamatukoguhoidjatega on sel päeval võimalik tutvuda neljas erinevas kohas. Suuremate vahemaade tõttu ei tee buss siinkandis nii palju peatusi, kui igapäevaselt Tallinnas ringi liigeldes, kuid näha saab seda Vana-Võidu, Uusnas, Viljandis ja Viiratsis.

Bussijuht Paul Pajos ei ole sugugi taluline mees, lisaks raamatukogutööle on ta ka tõlkija, kunstnik, muusik ja kirjanik. Viimati ilmunud “Revali narrid detektiivid” (2013) on humoorikas lugemine krimihuvilistele. Raamatukoguhoidja Annika Redi on raamatukogubussis töötanud alates 2010. aasta kevadest ning on lisaks igapäevatööle kahel korral osalenud ka raamatukogubusside festivalil Turus ja Karjalas. Samuti on ta bussi tutvustanud Tartu Ülikooli suveakadeemias ning erinevatel üritustel Tallinnas.

Esimene pikem peatus on Viljandi Kutseõppekeskuse raamatukogu kutsel **Vana-Võidu mõisa ees, kuhu huvilised on oodatud 24. oktoobril kell 10.00–11.00.**

Teine peatus on Uusna raamatukogu kutsel **Uusna külamaja parklas kell 11.30–12.30.**

Kolmandaks saab bussiga tutvuma tulla Viljandi Linnaraamatukogu kutsel **Viljandisse Vabaduse platsile kell 13.00–14.30.**

Bussi neljandaks peatuseks on Viiratsi raamatukogu eestvõttel **Viiratsi rahvamaja parklas kell 15.00–16.00.**

Uudistama on oodatud kõik, kes sellist bussi enne näinud pole ja harukordne on ka see, et Katarina Jeed näeb väljaspool Tallinnat liiklemas. Väga oodatud on kõik lapsed ja noored, kes koolivaheaja viimisel päeval midagi huvitavat tahavad teha. Vahva oleks, kui mõtleksite veidi enne ka enda unistuste raamatukogubussi peale ja Katarina Jeed külastama tulles võtaksite kaasa enda joonistatud pildi, et see päev oleks meelde jääv ka külla tulnud raamatukoguhoidjatele.

Lisaks raamatukogubussi külaskäigule toimub raamatukogupäevade raames Vana-Võidu muudki põnevad.

Alates 20. oktoobrist on raamatukogu üleväljapanek aastatel 2013–2014 välja antud Eesti autorite raamatutest ja nende arvustusi.

21. oktoobril kell 10.00 on lapsed oodatud tähistama ettelugemispäeva Vana-Võidu raamatukogus. Lisaks lugemisele meisterdamise ja joonistamise raamatukogubussile midagi meelde jäävat.

24. oktoobril kell 10.00 on külas raamatukogubuss Katarina Jee.

29. oktoobril kell 19.00 on Viljandi Kutseõppekeskuse õpilaskodu kohvikus kohtumisõhtu pealkirjaga “Vabatahtlikuna Siberis”. Külas on Tartu Ülikooli üliõpilane Laura Jamsja, kes on 2011/2012 õppinud pool aastat Voroneži Riiklikus Ülikoolis ning viibis 2014. aasta juulis-augustis etnoloogilistel välitöödel Tatarstani Vabariigis ja arheoloogilisel ekspeditsioonil Siberis.

Raamatukogubussi Viljandimaale toomist toetavad Tallinna Keskraamatukogu, Viljandi Kutseõppekeskus, Viljandi vald ja Viljandi Linnavalitsus.

Kohtume raamatukogudes!

Liina Tammela

Viljandi Kutseõppekeskuse ja Vana-Võidu raamatukogu juhataja

Jumalaga, kallis kodu ...

Pööre sõjas oli juba varem toimunud

1944. aasta oli kurb, raske, surma- ja hävitustööd taluma pidanud sõjaaasta kogu eesti rahvale. Märtsis pommitasid nõukogude "punakotkad", kelle hulgas ka naislendurid, Tallinna ja Tartut, hävitades keskaegset vanalinna, teatrihooneid, kirikuid, eluhooneid. Narva olid nad juba varem kivirägastikuks teinud. Pööre sõjas oli juba varem toimunud. Need uljad saksa sõdurid, kes pidid Venemaa kiirsõjaga põlvili panema, ei tulnud sellega toime. Vene külm talv ja liitlased olid punavägede poolt. Hitleril hakkas pilt olukorrast idarindel selgemaks saama ja otsustas väed Eestist pikkamööda välja tõmmata. Võimsad ja verised lahingud käisid Sinimägedes, saksa armeegrupp "Nord" pidas koos eesti leegionäridega veriseid kaitselahinguid pealetungivate punaarmee vägede vastu, mille koosseisus olid ka eesti korpuse sõjamehed, kelle olid sundvärvanud meile võõra võimu sõjardid. Septembrikuu teisel poolel oli kapral Aadu andnud käsu Eesti maha jätta ja pidada ainult väiksemaid kaitselahinguid, et taganemisel elavjõudu säästa. Aga sõjastrateegidel on kõigil üks eesmärk – hävitada kõik mahajäänu, et mitte jätta seda vaenlasele ja raskendada nende tagajamist ründajate poolt.

Õhtuti käis aga pidu

Ka Uusna koolimajas, kus elasid saksa sõdurid, toimus elavnemine. Rahvale ei jagatud mingit teavet, ei üks ega teine pool. Raadiod olid ju konfiskeeritud, et hoida rahvast infosulus. Adonis hoidis isa aga salaja raadiot kaltsudesse mähituna külmas leivaahjus, kust seda siis öösiti välja võeti ja kuulati. Järjest läksid teated ärevamaks. Kõrvaloleval saksa sõjaväeosal olid majanduslikud sidemed meie taluga. Said nad ju meilt toiduaineid, mille eest tasuti teatud kaupadega, nagu petrool, elektriseadmed, tehnikavahendid või aitasid põllutöödel. Tasuti ka ostmarkadega, mille ostujõud vähenes. Veel septembri keskel olid Wehrmachti sõdurid meil abiks rehepeksul, kus lisatasuna pidid saama värske põhu oma magamiskottidesse. Mäletan hästi seda, kui nad kotid seljas, kahes reas koolimaja poole marssisid ja "Eerikat" laulsid. Õhtuti käis aga pidu, mängiti akordionit ja suupilli, lauldi ilusaid laule, mille sõnadest ma muidugi aru ei saanud. Tasahiljakesi liikusid ka noored naised, mõnel mehed sõjas, ja tüdrukud nende noorte sõjameeste juurde, kus löödi tantsu, sest ilmad olid ilusad, nagu tänavu septembri riski. Tol ajal olid ju külad rahvast täis, rääkimata paljudest sõjapõgenikest üle Eesti. Neist, kes elasid Adonis sõjaajal, kirjutan hiljem, sest muidu ei mahu see ühele leheküljele ajalehes.

Tohutud relvade ja laskemoona kogused olid veetud talude lähedusse

Ühel päeval märgati kõrgete aumarki-

dega saksa ohvitseride külaskäiku, kes siis oma alluvatele edasistest plaanidest teada andsid. Järgmised ööd ja päevad olid ärevust täis. Veeti sõjatehnikat ja varustust. Siit pidi läbi minema rindejoon, kus pealetungivatele vene vägedele pidi antama vastulööki, et kergendada saksa armee taganemist Kuramaa suunal. Hiljem leiti mahajäänud rämpsu seest ka kohaliku reljeefi kaarditükke ja lahinguplaane. Rindejooone vastupanulööki algas Kuude sillast, edasi Nuia sild, Parveotsa, Lassivälja, Kavaku, Kuumani, Vardimatsi, Anni, Uusna kooli, Nurme (minu emaisa ja emaema talu, Uusna poolt minnes enne Evertit), Everti, Kingu, Jürilaadu, Lohuri, Kirbu, Saaresilla, Päeva, Verilaske ja Sutsu sild. Enne vene vägede saabumist plaaniti need sillad ohkidada. Kaitseliit oli juba enne sõda laiali saadetud. Ka saksaajal olid kohalikud relvastatud üksused keelatud. Kohalikud moodustasid siis "Omakaitse", millesse kuulusid ka naised. Tekkis huvitav vastasseis - lahinguks valmistuv saksa sõjavägi ja eestlastest sildade ning teatud objektide valved. Tohutud relvade ja laskemoona kogused olid veetud eelpoolnimetatud talude lähedusse, kõige suuremad sõjamoona ja relvade varud olid veetud Nurme, Everti, Kingu ja Lohuri kahel pool teed asuvatele mitme sajandi jooksul rajatud ja kauniti laotud kiviaedadele. Vend Aavo, kes tol ajal oli üheksaastane, mäletab hästi neid relva- ja laskemoonakaste. Olid ka suurema kaliibriga mürsud punutud vitskorvides, erivärvidega eriootsarbeits märgistatud. Püstitati kuulipildujad rinnal, patrullisid sõdurid ööd ja päevad, võõraid ja lapsi lähedale ei lastud. Sildid "Achtung!" ja muu saksa- ja eestikeelne teave oli üleval. Niisiis, olukord muutus iga päevaga ärevamaks. Isa kohendas talu keldrid varjenditeks. Sinna viidi mõned voodid, põhukotid, istepingid, joogiämbriid, toitu ja muud vajalikku. Hirm isegi juhukuulide ees oli suur, sest juba 1941. aasta suvel, kui lähenevate saksa sõjaväeosade vastu punaarmee poolt organiseeritud "RO" (rahvaomakaitse), rahva seas aga hoopis "Röövlid omavahel" nimetuse saanud hävituspataljoni mehed tulistasid põgenedes kuulipildujatest huupi ning kuulid vingusid ka läbi Adoni õue. Ainult puhas juhus, et keegi pihta ei saanud! Oli vist 21. september, kui ühel hommikul oli koolimaja poolt meie koduni (ca 700 m) kuulda tohutut sõjamasinate müra, sõdurite kisa, sõimu ja käsklusi. Tulistamisi ei olnud. Isa oli pannud poistest vahipostid välja, et kogu aeg jälgida liikumist kooli ja kõrvalasuva vallamaja kandis. Käis varustuse laadimine autodele, paukusid ukсед, akendest lendasid välja riidepambud ja muu. Vahtisime seda kõike oma keldrimäelt vana pikksilmaga. Isa käskis meil väiksematel sealt kaduda, aga mida oskasid siis kaks seitsmeaastast karta! Olime ju neid ennegi relvadega näinud, meie midagi halba tegemata. Meie jaoks olid nad ikkagi lõbusad poisid. Nii huvitav oli! Hiljem kuulsime, et lahkuti Tarvastu suunas.

Isa ja ema panid lapsed valmis raskeks teekonnaks

Tähendab lahingut ei toimunud, aga keegi ju ei teadnud, mis saab edasi, vene

väed olid tulekul. Kõike seda arvestades, panid ka meie isa ja ema oma lapsed valmis raskeks teekonnaks. Kolme vankri ette rakendati hobused. Esimese vankri ette pandi must täkk Opman, sinna pandi teravilja- ja jahukotid, kartulid ja väike lihapütt soolalihaga, seda vankrit juhtis isa. Teisele vankrile läks ema suuremate lastega ja riided, seda juhtis kõige vanem vend, 14 aastane Ülo, ja kolmandale vankrile paigaldati suur kast ja seoti nööridega kinni, avaküljega hobuse poole. Kasti pandi seitse last ja seda hobuvankrit asus juhtima Uusna kooliõpetaja Marta Pihlak. Kokku oli meid siis 13: ema, isa, 10 last ja õpetaja Marta. Paraku juhtus aga õnnetus. Kusagil metsateel, Koordi suunal, läks laste vanker kivi otsa ja sealt siis lendasime kogu selle kupatusega superkuuti. Ema ja isa vaatasid lapsed üle, keegi luid ei murdnud, ainult muhud ja kriimustused, pisarad ja nutt! Vanker püsti, lapsed peale ja sõit läks edasi Koordi suunas. Öhtu hakkas kätte jõudma ja nähes ühte hiljuti mahajäetud talu, otsustasid isa ja ema oma lastekarja ning moonavooriga sinna ööbima jääda. Oli kuulda laskmisi, masinate müra, tee ääres mahajäetud, põlevad sõjamasinad. Hommikul lastele toid kätte, asjad vankritele, hobused uuesti ette ja sõit läks lahiti! Teadmata isegi kuhu, paku lahingute eest või läände venelaste eest. Teed olid jala või jalgratastega põgenikke täis. Igal oma informatsioon.

Tagasi koju

Siis aga juhtus see, mis andis edasisele minekule uue suuna – tagasi koju! Nimelt tulid Viljandi poolt saksa väeosad. Lintautol kas lõppes kütus, või kartsid kõrgemad sõjaväelased põgenedes saada sihtmärgiks. Igal juhul võtsid nad meilt musta täku Opmani koos vankriga. Vend Aavo räägib, et viskasid jahu ja toiduained maanteekraavi, istusid kuue-seitsmekesi peale ja kuigi täkk tõusis tagajalgadele, juhiti ta piitsalöökidega juba nende vajalikku suunda. Teedel oli juba liiga ohtlik liikuda. Juhuslikult inimestelt saime kuulda, et vene väed olid ligi, läände minejad kas lastakse maha või uputatakse merre. Kõik tahtsid ju elada, keegi ei tahtnud surra! Kui ükskord koju tagasi jõudsimme, oli talu juba üle võetud. Ahjus põles tuli, pannidele oli valmis pandud lihatükid ja leivapätsid kerkima. Need olid juhuslikud sõjapõgenikud, üks noorpaar olnud voodis elu nautimas. Isa lõi aga korra jälle majja. Ema ja lapsed: Ülo, Asta, Viivi, Juta, Aavo, Toivo, Jaan-Ants, Mari-Anne, Ilmar ning Endel, seadsid jälle asjad oma kohtadele tagasi.

Ja kuigi palju viletsust ja näguriapäevi tuli edaspidigi üle elada – ei kahetsetud kunagi, et kodumaale jäime.

Teie oma on Eestimaa!

Tänapäeva noortele ütlen, et kui siis oli võimalik ellu jääda, siis ka praegu ei sure nälga keegi. Käige mööda maailma, saage kogemusi ja teenige suurt raha, aga tulge tagasi, sest just teie oma on Eestimaa! Aga kelle siis veel?!!!

Ilmar Kikas
Adoni

VILJANDI VALD tähistab ESIMEST SÜNNIPÄEVA

Kutse sünnipäevapeole

Viljandi vallavolikogu ja vallavalitsus kutsuvad vallaelanikke, valla asutuste töötajaid, ettevõtjaid ja koostööpartnereid valla 1. sünnipäeva tähistamisele **8. novembril 2014. a Heimtalis**

16.30 Viljandi valla lipu õnnistamine Viljandi Jaani kirikus

Teenib Viljandimaa praost Marko Tiitus

Muusikaline tervitus ansamblilt „Laululust“

18.00 Kogunemine Heimtali ringhoones

18.05 Lipu heiskamine ringhoone lipumasti

18.30 Pidulik kontsert-aktus

Pidupäevatervitused

Valla sümboolikakonkursi võitja väljakuulutamine

Tänamine

Kontsert

20.00 Tantsuks ansambel AMADEUS

Sünnipäevatort ja suupistelaud

Ringhoones näitus

* sümboolikakonkursile laekunud valla lipu- ja vapi kavandid
Peol esitletakse „Meie valla nädalal“ loodud valla laste joonistusi.

Palume broneerida kohad oktoobrikuu jooksul ja lunastada piletid (3 €), mis on müügil rahvamajades, külatubades, raamatukogudes ja Viljandi vallamajas.

Meeldiva kohtumiseni sünnipäevapeol!

Tegelasi teistest ilmadest ehk õuduste õhtu Puiatu rahvamajas

November on hingedekuu, ringi käivad nii mardisandid kui kadrisandid, sellest siis

7. novembril kell 17 toimuva sündmuse pealkiri. Natuke põnevust ja närvikõdi, east hoolimata, saavad kõik tulijad. Oluline on, et tulija ise ka panustaks. Soovime, et oleksid teemale sobivas kostüümis ja eriti, kui tuled kahekesi või seltskonnaga, valmistu ka väikeseks esinemisnumbriks. Ole loov! Esitavat võib olla mininäidend (kuni 5 minutit), luuletus, lugu, tants, muusika või veel midagi. Ideid saad ammutada raamatutest, kooliõpikutest, filmidest, loodusest jne.

Ootame oma elu huvitavaks tegema nii lapsi kui täiskasvanuid. Selleks, et korraldajad saaksid teiega arvestada, teatage esimesel võimalusel oma tulekust puiatu.haridusselts@gmail.com, tel 5197 2678 Sirje Kannel või Tiina Torim puiatu.raamatukogu@viljandivald.ee, tel. 439 8371, kuid hiljemalt 1. novembriks.

Täpsemat infot või vastuseid küsimustele saate samadelt inimestelt.

Sirje Kannel

Puiatu Haridusselts

Lusikapäev Ramsi Vaba Aja Keskuses

Viljandi valla väikeste
vallakodanike vastuvõtt ehk
lusikapäev toimub

1. novembril kell 11.00

Ramsi Vaba Aja keskuses.

Vastuvõtt korraldatakse käesoleva aasta 1. aprillist –
31. augustini sündinud lastele
ja nende vanematele.

Vaata, millal toimuvad tarbijakaitse-
ameti vastuvõtud Sinu kodukohas:
[www.tarbijakaitseamet.ee/et/](http://www.tarbijakaitseamet.ee/et/ametist/vastuvott-maakondades)
ametist/vastuvott-maakondades

Tarbijakaitseamet
ootab Sind vastu-
võtule, kui sul on
kauplejaga tekkinud
vaidlus, kuid Sa ei
tea oma õigusi ega

seda, kuidas edasi tegutseda; oled
juba kauplajale kirjaliku kaebuse esi-
tanud, kuid ei saa kauplajalt 15 päeva
jooksul vastust; oled juba kauplajale
kirjaliku kaebuse esitanud ja ka vas-
tuse saanud, kuid vastuses pakutud
lahendus ei sobi Sulle.

Rohkem infot enda õiguste ja ko-
hustuste kohta tarbijana leiad ameti
veebilehelt www.tarbijakaitseamet.ee.

Mulgimaa päalinna talu- ja käsitöölaad

15. november
hakatusega 10.00

Abja kultuurimajas

Info ja registreerimine: abjakultuurimaja@gmail.com

TEATED • TEATED • TEATED • TEATED • TEATED

Konverents “Mina, elutark eakas III”

28. oktoobril 2014 kell 09.30–14.45
Sakala Keskus, Viljandi

Räägitakse eakate tervise ja turvalisuse teemadel

Toitumine ja liikumine, tervise pant. Kuidas oma mälu treenida.

Minu nahk ja kuidas seda hooldada. Tuleohutus kodus. Helkur – maailma väikseim elupäästja. Lein, kuidas sellega hakkama saada. Väike humoorikas etendus Tänassilma etlejatelt.

Töötubades on võimalus tutvuda ja osta erinevaid turvalisust ja tervist toetavaid vahendeid:

Politsei- ja Piirivalveameti spetsialist – enda ja oma vara kaitsmine

Viljandi Päevakeskus – tutvustab oma teenuseid

“Turvaline ja ohutu liiklemine” – jagame helkureid ja räägime liiklusohutusest
Kaitse end ja oma vara näidendijärgne arutelu

“Kodu tuleohutuks” Tamrex suitsu- ja vinguandurid

ITAK – tehnilised abivahendid ja libeda aja tarvikud

Invatehnika OÜ (Raimond Siimu)

Silmalaegas

Konverentsil osalejatele pakutakse ka kerget lõunaeinet.

Osalemissoovist palume teatada hiljemalt 21. oktoobriks valla sotsiaalspetsialistile, tel. 4350127.

Detailplaneeringu algatamine

Viljandi Vallavolikogu 25.09.2014 otsusega nr 126 algatati Holstre ja Pirmastu küla lades katastriüksuseid 57002:001:0770; 57002:001:0230; 57002:001:0750; 57002:001:0263; 57002:001:0067; 57002:001:0066; 57002:001:0650; 57002:001:0053; 57002:001:0300; 57002:001:0052; 57002:001:0003 hõlmava, planeerimiseaduse § 9 lg 2 sätestatud eesmärgi täitva detailplaneeringu koostamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamine. Planeeringuala suurus on ligikaudu 61 ha. Planeeringu peamiseks eesmärgiks on ehitusõiguse määramine, sh puhke- ja spordiotstarbeliste hoonete ja rajatiste ehitamiseks ning kalakasvatuseks.

Metsaspetsialistide vastuvõtt:

(Keskkonnaameti Pärnu–Viljandi regioonis Viljandis, Paala tee 4)

esmaspäeval kell 9.00–12.00 ja 13.00–16.00
Koit Paasma, telefon 435 5618; 534 70143
koit.paasma@keskkonnaamet.ee

neljapäeval kell 9.00–12.00 ja 13.00–16.00
Uno Vaha, telefon 435 5618; 5347 0143
uno.vaha@keskkonnaamet.ee

Võrkpalliturniir Saarepeedi rahvamajas

69. naabrimeeste ja 64. naabrinaiste turniir võrkpallis toimub 30. ja 31. oktoobril algusega kell 17.00 Saarepeedi rahvamajas. Osalevad Kolga-Jaani, Saarepeedi, Vana-Võidu ja Võhma mees- ja naiskonnad.

Ramsi raamatukogus

24. oktoobril kella 14.00 - 16.00

Hilja Lumiste jagab Iraani reisimuljeid. Näitus reisiteemalistest raamatutest.

Pärsti raamatukogus

28. oktoobril algusega kell 12.30
kohtumine kirjanik Lauri Sommeriga.

Heimtali Põhikooli lastevanemate üldkoosolek

toimub 5. novembril algusega kell 17.30 koolimajas.

Lisaks õppekasvatustööga seotud teemadele on vajadus valida uusi lastevanemate esindajaid kooli hoolekogusse.

Iga lapse vanemate osavõtt on oluline! Võimalus kohtuda klassijuhatajate ja aineõpetajatega.

Heimtali Põhikool pakub tööd

reklaami- ja turunduskoordinaatorile 0,5 ametikohta, sobivusel tööle asumine nii kiiresti kui võimalik. Kandideerimiseks saata elulookirjeldus ja motivatsioonikiri aadressile:

Heimtali Põhikool, Pargi ring 1, Heimtali Viljandi vald, 71102 Viljandimaa või kooli e-posti aadressil kool@heimtali.vil.ee

Kandideerimise tähtaeg 31. oktoober 2014

Lisainfo: tel 435 1098 või 516 0293, eero.metsvahi@viljandivald.ee

PEREPÄEV Saarepeedi rahvamajas

8. novembril kell 11.00

Külla tuleb Teatrike August Kitzbergi lastetükiga “Kolm suurt soovi”.

Toimuvad töötoad

Kodumaised singid, vorstid müügiks
Palju muud põnevat

Kel mahti, küpseta kodus lahtine pirukas või pitsa ja võta perepäevale kaasa Üheskoos degusteerime ja parimatele auhindad!

MALLE MASSAÄŽITUBA

Viiratsi päevakeskuses, Tehnika 3.

Pakun klassikalist üldmassaäži, mee-massaäži, laavakivimassaäži.

Hinnad soodsad. Vajalik eelregistreerimine: telefon 5568 5129, Malle.

Hooli oma tervisest!

Viljandi Jaani koguduse teated

Igal pühapäeval kell 10 missa (jumalateenistus armulauaga)

Igal teisipäeval kell 12 keskpäevalpalvus armulauaga

Laupäeval, 25. oktoobril kell 10 sügisene talgupäev kiriku ja ümbruse korrastamiseks. Oodatud on kõik koguduseliikmed ja sõbrad!

Talgupäeva lõpetuseks talgusupp.
Laupäeval, 25. oktoobril kell 15 kirikumuusika konverentsi lõppkontsert (tasuta)

Reedel, 31. oktoobril kell 11 frantsiskusepäeva konverents “Kirik ja ühiskond”.

Laupäeval, 1. novembril kell 18 kontsert: Eleegiline trio. Piletitega (Piletilevi ja enne algust kohapeal)

Pühapäeval, 2. novembril kell 18 hingedepäeva kontsert-mõtisklus.

Musitseerivad Viljandi Kultuuriakadeemia pärimusmuusikud, mõtiskleb õpetaja Marko Tiitus.

Saarepeedi Kool otsib lasteaeda asendusõpetajat alates 24. oktoobrist 2014.

Info: direktor Aivo Maalmeister
tel. 520 5462, aivo.kool@saarepeedi.ee

Viljandi valla piirkonnapolitseinike vastuvõtuajad Viljandis, Pargi tn 1:

Silver Simuste, tel 5330 7194; 433 8957, e-post silver.simuste@politsei.ee
Vastuvõtt kolmapäeviti kell 09.00–11.00 ja 15.00–16.00

Margus Mitt, tel 5344 7794; 433 8956, e-post margus.mitt@politsei.ee
Vastuvõtt neljapäeviti kell 09.00–11.00 ja 15.00–16.00

Meelis Lill, tel 433 8955, e-post meelis.lill@politsei.ee
Vastuvõtt teisipäeviti kella 09.00–11.00

Õnnitleme novembrikuu sünnipäevalapsi!

97			75		
Ainu Rebane	27.11.1917	Ramsi alevik	Este Keernik	18.11.1939	Matapera küla
94			Heldur Hüva	19.11.1939	Sultsi küla
Linda Tikk	1.11.1920	Valma küla	Jüri Pöder	19.11.1939	Loodi küla
92			Endel Kabral	23.11.1939	Sinialliku küla
Elga Õunmaa	23.11.1922	Matapera küla	70		
91			Mare Ruut	3.11.1944	Vanavälja küla
Artur Luuberg	15.11.1923	Sultsi küla	Vaike Siimon	9.11.1944	Vanamõisa küla
Selma Pernits	24.11.1923	Tõrreküla küla	Mati Purgats	24.11.1944	Intsu küla
			Hillar Peebu	30.11.1944	Loodi küla
90			65		
Helmi-Marie Tuuksam	1.11.1924	Tänassilma küla	Jaan Tasane	3.11.1949	Vardja küla
Helmi Kurt	17.11.1924	Tusti küla	Roland Tulik	5.11.1949	Verilaske küla
85			Niina Labeikiene	11.11.1949	Viiratsi alevik
Astra Allik	9.11.1929	Saarepeedi küla	Zinaida Savik	13.11.1949	Jämejala küla
Ülo Leemet	21.11.1929	Uusna küla	Hille Väre	20.11.1949	Jämejala küla
Asta-Marie Unt	29.11.1929	Verilaske küla	60		
80			Ants Mändla	1.11.1954	Päri küla
Lidia Gorshkova	15.11.1934	Karula küla	Marju Mets	2.11.1954	Ramsi alevik
Linda Mihkelson	15.11.1934	Aidu küla	Jaak Abel	7.11.1954	Vana-Võidu küla
Evald Roomets	29.11.1934	Taari küla	Peedu Lorup	20.11.1954	Valma küla
Helmi-Marie Muska	29.11.1934	Pinska küla	Silvia Nisu	23.11.1954	Kingu küla

VILJANDI VALLA
NOORTEVOLIKOGU OTSIB
LIHKMEID

- Kui sa oled noor,
kellele meeldiks kaasa rääkida
noorte tegemistes vallas, oled oodatud:

HOLSTRE MAGASIAITA
25. oktoobril kell 16.00

Vallavanema tervitus
Vestlusring Eiki Nestoriga
Debat "16-aastaselt valima"
Esinejad

Vajadusel organiseerime transpordi sinna ja tagasi!
Vaata meie tegemisi facebookis: Viljandi valla Noortevolikogu

SINU VALIK:
TULE ASTU LIHKMEKS!
TULE VALIMA!
TULE KUULAMA!

Kontaktisik: Rein Kessler 5650 6096

Õnnitleme lapse sünni puhul!

10. septembril sündis Kadi Voldi ja Kristo Voldi perre tütar **Lisandra-Mirell** Volt
12. septembril sündis Regiina Porohovi ja Keir Saukase perre **Devin** Saukas
16. septembril sündis Neidi Puuri ja Kristjan Puna perre tütar **Roosi** Puna
17. septembril sündis Kati Kuke ja Mikk Palu perre poeg **Dener** Palu
26. septembril sündis Kirke Jürise ja Meelis Hanioti perre poeg **Kaarel** Haniott
27. septembril sündis Maret Martsiku ja Vaiko Jürise perre **Merili** Jüris
27. septembril sündis Keiti Oti ja Bruno Takkeli perre tütar **Bianka** Takkel

Kutseline korstnapühkija Raul
telefon 5819 7703

Vigade parandus!

Septembrikuu ajalehes on kaks telefoninumbrit valesti kirja saanud. Vabandan ja avaldan õiged numbrid. Teabespetsialist Edith Pruuli.

Majandusosakond
ehitusspetsialist Jaana Arakas 435 0125 jaana.arakas@viljandivald.ee
keskkonnaspetsialist Elis Sild 435 0122 elis.sild@viljandivald.ee

MÄLESTAME

ENE PAGLANT
09.12.1948 – 29.09.2014
Vasara küla

KAAREL KUMER
21.05.1943 – 02.10.2014
Uusna küla

JAAN TIIDO
25.04.1932 – 04.10.2014
Savikoti küla

ILLE-JOHANNA SOOVÄLI
09.12.1928 – 09.10.2014
Karula küla